

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adusele sale „Foia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnici”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Insertiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Insertiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Mișcare în Timiș!

Vestea multor adunări populare conchimate prin Ardeal, prin Ungaria, și în Bănat prin comitatul Carașseverinului, chiar prin Torontal, — am publicat, dar în gândul nostru nici unora nu am dat atîta însemnătate, cită dăm astăzi pornirii ce vedem că să face, de a duce propoveduirea evangheliei naționale celei mai drepte și îndreptătoare, în comitatul Timișului, din Bănat.

Căci dacă s'a pus la cale o adunare în Lugoj, Arad, Orăștie, etc. și poporul de aici să chieamă la sfat și la muncă, și dacă și acestui popor să pun sfortări a-'i mai da suflet, — e un lucru bun și de folos, dar nu așa de neapărată lipsă ca pe aiurea. Că pe acest popor l'am văzut deja ridicat la lupte naționale cu adevărat eroice, și l'om mai vedea.

Spre părți însă, ca comitatul Timișului, aveam arzătoare lipsă să ne îndreptăm privirile, aci să cercăm a ne organiza, a ne pune în șiruri de luptă poporul, căci aci mai mult ca ori-unde, nu avem această organizare, înșiruire a celor buni! În acest comitat, atît de bogat în Români cu bunăstare, și în care avem cercuri cu număr hotărîtor de Români, n'am putut noi răzbi în luptele noastre naționale nici odată! Nici atunci cînd comitatul vecin, al Caraș-Severinului făcî minunea de a ne da singur 5 deputați naționali, — Timișul nu s'a putut avînta să ne dea macar unul, — deși ar putea să ne dea și trei! E par'că mai amortit și ca Bihorul, — deși nici asămănare nu poți face între Bihor și Timiș. Colo popor sărac de țise rupe sufletul de mila lui, — dincoace bunăstare dusă până la îmbuibare! Colo întunec mare peste tot cuprinsul, dincoace aproape în toată casa ai

o toaie, o carte ceva, că-'s oamenii cu bunăstare și pot, — doar că prea puțin s'a prins de ei bun, din foile și cărțile ce cetesc! Că prea își pun aci oamenii mai presus de toate ticna bogăției și a geșeturilor lor, și prea puțin pe cinstea neamului lor. Că de ar fi altfel, s'ar fi văzut macar odată și macar în anumite puncte, lupte naționale îndrîjite, aprinse, puternice!

Aci, da aci, e lipsă mai mare ca în alte multe locuri, de muncă stăruitoare și temeinică, pentru a prefăce sufletele în oameni și judecata în capetele lor, întorcîndu-'i dela prea marea închinare la bunurile lor personale și trecătoare, și aducîndu-'i a pune părțile ideale, nobile, ale vieții, mai presus de aceste bunuri și de aceste tihne omenești!

Mare și nobilă muncă vă așteaptă, cinstiților pornitori ai mișcării naționale în Timiș! De multe-ori cuvintele și îndemnurile voastre vor cădea ca sămînța cea picată între spini ori pe piatră, — dar nu vă obosiți, și odihna să nu cunoașteți, până nu veți vedea schimbate înspre bine sufletele în oameni și părțile în capetele lor și hotărîrile în inimile lor! Să-'i vedem și pe frații din Timiș înșiruiți în rîndul celor mai buni și bravi luptători pentru neam și a lui onoare, — precum li-s'ar și ședea în virtutea priceperii și a bunăstării lor!

Voi, buni fruntași, nu încetați a-'i chieamă la bine, iar voi, frați din popor, care cetiți foi și de cari să prind frățeștile noastre îndemnuri, nu pregețați a alerga și a face și pe ceialalți frați ai vostri din tot ținutul, să alerge la glasul fruntașilor naționali și ascultare să le dea!

UNELE—ALTELE

Adunări populare în comitatul Timișului.

Fruntașii partidului național român din comitatul Timișului, au hotărît ținerea mai multor adunări populare pe hotarul comitatului.

Să vor ținea adunări populare:

în Timișoara la 8 Octobree,
în Ciacova la 15 Octobree,
în Belinți la 22 Oct., — și
în Chevereșul-mare la 29 Octobree n.

Obiectele acestor adunări populare vor fi: dezbaterea stărilor politice de astăzi cari ating mai de aproape soarta poporului român, și să fac cu scopul, ca și Români din com. Timișului, să-'și spună cuvîntul lor asupra mersului lucrurilor politice de o parte, iar de altă parte, ca frumosul șir de adunări populare ținute de Români de alte părți ale țării, să se întregască prin cele din Timiș, ca o dovadă nouă a împreună ținerii noastre naționale.

Fruntașii români din numitul comitat au cerut și ajutorul comitetului național și al deputaților români. Cunoșcînd zelul și inima lor, nădăjduim, că toți frații români din comitet și domniile deputați, vor lua parte la aceste adunări populare!

Indemnăm drept aceea, deja de pe acum, întreg poporul nostru din comitatul Timiș, să iee parte în număr cît de mare la acestea adunări, cari, din cruțare față de economi, s'au pus tot pe cîte o zi de Duminecă.

Legea nouă de alégeri în Italia.

Și în Italia este la dezbatere profacerea legii de alégeri. Și acolo lumea, poporul, cere schimbarea legii de azi, — deși e mult mai largă și mai bună legea ca la noi!

În dezbaterile ce să fac prin foi, a scris zilele astea un articol și ministrul-președinte Sonnino, în revista „Nuova An-

tologia” un articol, prin care bărbatul de stat italian cere de-adreptul și foarte hotărît, să se aducă legea de vot universal și anume, dînd vot și neștiutorilor de carte ca și celor ce știu! Adecă așa cum guvernul plănuște să aducă noua lege, și precum a format'o și a adus'o deja naintea dietei.

„Aș fi dorit, zice ministrul italian, ca mai nainte să se fi adus legile despre învățămîntul popular și de reforma dărilor, cari încă așteaptă trecerea prin dietă și-'s grabnice, — dar legea de vot universal, zice, nu mai suferă amînare!”

Adecă, mă rog, ca și la noi, și în Italia, țara cere felurite legi, printre cari și cea de vot universal, — dar, uite numai ce deosebire între felul de a judeca al ministrilor italieni și cei ungari! Colo zice: „Toate celelalte legi mai aștepte până nu aducem asta, prin care dăm vot universal poporului!” — la noi din potrivă să spune: Legea de vot mai aștepte, până om aduce întii altele, care să încarce bine poporul cu sarcini de cari să nu mai poată scăpa, și-apoi, de-om avea voe, vom veni și cu legea de vot, și și de-om veni, n'om da-o ca în Italia ori Austria ori Francia sau aiurea, ci după vre-un recept patriotic maghiar, uns cu usturoiu, de să-'i pișce limba bietului popor cînd a vrea să guste din bunătățile legii făurite de noi!

O foaie maghiară, despre Aurel Vlaicu și zborul lui.

Foia „Szászváros” din Orăștie luînd știre despre aceea, că inginerul Vlaicu va veni să zboare și aici la noi, — scrie despre zburător și mașina lui, următorul articol cuminte:

Zborul lui Aurel Vlaicu la Orăștie.

„În comuna Binținți din cercul Orăștiei, nainte cu 28 de ani i-s'a născut unui plugar sărac, un copil.

Copilașul de român a învățat în școlile din Orăștie și Sibiu, studiile tehnice le-a isprăvit cu multă stăruință și nu fără de lipsă, la Pesta și München, și îndată a fost aplicat ca inginer

mechanic în fabrica de automobile a lui Opper din Drezda. Genialitatea tinărului inginer iute a ieșit la iveală. A descoperit felurite modele de motoare, dintre cari un model de automobil a câștigat la expoziția din Paris și premiu; mai apoi însuflețindu-se de cea mai îndrăzneată și cea mai măreață cucerire a zilelor noastre, de vre-o cîți-va ani de zile s'a apucat de iscodirea și alcătuirea mașinei de zburat și s'a dat cu totul zburului.

Omul acesta a fost *Aurel Vlaicu*.

Nu de mult a venit cu modelul cel dintîi între noi, de și-a arătat planul mașinei, pămîntului pe care s'a născut. La întîia pășire, noi am zîmbit. Iată un biet idealist care cu o mașină de lemn de brad, minată cu gumi, încearcă a să ridica în văzduh, atunci, cînd Bleriot a secerat întîiul record, zburînd peste canalul La Manche!

Și Vlaicu ne-a dovedit că nu el e idealist, ci noi am fost mici de credință.

Deja cu stăruința cu care a înaintat Vlaicu pe strălucita-i carieră, e vrednică de recunoștință.

Neavînd nici parale, nici legături mai mari, a trebuit să se razime pe propriile-i puteri. Cu ajutorul material și moral al guvernului român, și-a clădit în fine întîia mașină de zburat; puterea de minat a gumelui a fost înlocuită cu motorul Antoinette, și după încercări de vre-o cîteva luni de zile, a venit ca zburător cu renume în mijlocul nostru.

Abia cu vre-o cîteva săptămîni înainte a zburat uimitor de frumos la Blaj, cu mașina iscodită de el.

La 1 Octombrie Aurel Vlaicu va veni și la noi și între orele 4—6 d. a. va zbura și în Orăștie.

Intr'un comitat așa spus, cum e și comitatul nostru al Hunedoarei, s'a obicinuit a să da, — grozav de greșit! — tuturor întîmplărilor înfățișare politică. Față politică să da intrunirilor sociale, artei, ca și petrecerilor.

Avem nădejdea și credem, că zborul lui Aurel Vlaicu va fi primit de toți ca simplu o cucerire a culturii, ca un mare triumf al minții omenesti, și, incunjurînd politica, vom admira cu toții izbînda genialului fiu al țînutului nostru.

În știință și artă nu e la loc amestecarea picurilor tulburători. Știința, arta și industria, sunt internaționale, nu-s ale unei națiuni, ci sunt avutul și comoara omenimei întregi. Omul cult cu atîta plăcere privește

la ruinele minunate ale Pantheonului, cu cîtă teamă păzesc muzeiele națiunei germăne ori americane, pînzele măiestrului Segantini. Și pe cum cel dintîi tren minat cu abure al lui Stephenson, a devenit bunul lumii întregi, tot așa omenimea întregă, fără deosebire de naționalitate și religione, își ține de eroi ai săi pe oamenii aceia îndrăzneți, cari la întîiele încercări ale zborului să joacă cu viața pentru desăvîșirea zburării. Bleriot, frații Wright, Latham, Székely, Vlaicu, toți sunt soldați ai omenimei, cari nu pentru înaintarea unui neam ori națiuni să luptă, ci pentru înaintarea omenimei!

Chiar pentru aceea să aștepte țînutul nostru, cu interes și fală, fără deosebire de neam și lege, ziua, în care fiul născut în sătulețul de lingă Orăștie, — fie acela Ungur ori Român, — ne va arăta și nouă izbîndele lui vestite.

Credem și avem nădejde, că precum și noi, lăsînd la o parte ori ce politică, dorim să ne minunăm de uriașa înaintare a omului cult, tot asemenea nu va fi tulburată sărbătoarea aceasta, nici din partea Românilor prin amestecare de politică, ci împreună vor sărba în pace pe fiul țînutului nostru, Ungurii, Sașii și Românii din comitat.

Programul zborului din 1 Octombrie va fi publicat în Nrul nostru viitor.

Asemenea scriu prîncios și cu plăcere despre el, zîrele săsești și ungurești din Sibîiu, după ce i-au văzut mașina și s'au încredințat de seriozitatea lucrului.

Dorim din inimă să albă de aci încolo timp prîncios să-și poată face zborurile făgăduite, — între care și pe cel dela noi.

Adunarea dela Buteni,

pe care am vestit o și noi, s'a țînut Dumineca trecută, și ea, ca adunare locală, a fost destul de reușită. Vre o mie de Români s'au adunat din Buteni și din comunele din jur. Timpul însă a fost vrășmaș adunării, a fost zi ploioasă, ca peste toată țara, și asta a împiedecat pe mulți a merge la adunarea dela Buteni, — ceea-ce țînînd în samă, putem fi mulțumiți cu ea așa cum a reușit. Mai ales a scos la iveală și această adunare: setea mare a celor buni din popor de a asculta pe fruntașii naționali și a lua dela dînsii sfat și povață pentru lupta noastră politică și mișcarea națională. Căci deși, cît a țînut adunarea, a plouat într'una, cei vre-o mie de Români nesocoteau vrășmășia vremii și stau în ploaie și ascultau vorbirile fruntașilor naționali!

Au vorbit dnii deputați Dr. Mihali și Vas. Dămian, apoi dnii Dr. I. Suci, Dr. Aurel Grozda, Dr. Romul Veliciu, iar dl preot Bodea, președintele adunării, a pro-

pus hotărîrea ce să iee de adunare, care s'a și primit întocmai. Cu aceasta adunarea s'a încheiat și cei ce au fost la ea, s'au dus veseli și cu suflete înălțate.

— Primirea pe care cei din Buteni au făcut-o oaspeților, a fost frumoasă: un banderiu de călăreți li-a ieșit în cale și i a condus în oraș, urmați de un lung șir de trăsuri.

Timp mai frumos, ne dădea puțînta a scrie despre o adunare și mai frumoasă.

Adunare poporală în Ludoș.

Membrii partidului național român din comitatul Turda-Arieș, concheamă adunare poporală pe Duminecă în 8 Octombrie n. la Murăș-Ludoș.

La adunare vor lua parte deputații nostri, mai mulți membrii ai comitetului național și alți fruntași. Să va debata asupra stării politice și să va arăta din nou simțul nostru național față de reformele militare, reforma electorală, etc.

Atragem luarea aminte a Românilor din părțile acele, îndeosebi a celor din Câmpie și de pe Murăș, la această adunare, căreia li dorim izbînzii depline.

După Timiș: Torontalul, Brașovul, Selagiul, Sătmarul și Maramurășul!

În același timp cînd din Timiș primim înștiințarea ce o publicăm mai sus, aflăm că conducerea națională va rîndol adunări nouă în comitatele Torontal, Brașov, Sălăgiu, Sătmar și Maramurăș. Așadar și prin comitatele pe unde a fost pîn'acum puțîna mișcare ori nici decît! Bine e așa!

Auziți, vedeți și mirați-vă!

Un avocat din Pojon scrie în ziarul „Világ” din Pesta o istorie foarte interesantă. Ci-că zilele astea înscriindu-să la școala de fete de acolo o fată de Slovac și spunînd ea la protocol, că *limba ei maternă e cea slovacă*, — celelalte fete din școală, toate unguroaice și jidance, — au hotărît că ele cu fata asta de vorbă să nu stee, de pretină a lor să n'o primească, străină să fie și să rămîie între ele!

Frumos! Tare frumos! Aceste fetițe maghiare atîta-s de mîndre de vița-rodita lor maghiară, înolt află că ele să întină pe sine veninî în atingere cu această fîcă a unui popor prigonit și dripit în picioare de volnicia și mișelia stăpînirilor celor ieșite din șîrul poporului lor maghiar. O fi! Are și acest fel de purtare un rost oarecare. Noi am putea învăța mult din purtarea aceasta a micelor maghiarel! Că la noi nici cei mari n'au atîta iubire de neamul lor și atîta mîndrie națională, cît a zecea parte au aceste vrăbioare maghiarel!

Ziarul maghiar își bate altfel joc de vitezele arpadine, zicînd: „Da, da, Slovacul acela și fîca lui sunt prea de jos voaia, pentru-că el își câștigă pînea de toate zilele

cu muncă grea, nu cu lenevire. Dar ian să fie și o aristocrație (familii înalte și bogate) slovace și fata asta fîca unei astfel de familii, — atunci fetițele maghiare s'ar împretinî negreșit cu ea!...

Ori cum ar fi, întîmplarea e mult grăitoare, — pentru cel ce știe învăța ceva din țînuta contrarilor!

„Bobîrnacii”.

Suntem veseli văzînd ce bine prețuită e foaia de glume „Bobîrnacii”, ce să dă ca adaus de veselie la „Libertatea”, îngrijită de dl Ermil Borcia, din Sibîiu („Haralamb Călămăr”). Numerii din urmă a „Bobîrnacilor”, scriși în ajunul adunării dela Blaj și după ea, — au plăcut în deosebi mult prin glumele lor pline de haz și bine nimerite. Vorbînd despre acești numeri, corespondentul din Blaj al „Tribunei” scrie în numărul dela 19 Sept. n. al acestui ziar, următoarele:

„Singura publicație, pentru umor și satiră pe care o avem și noi în Ardeal — sunt „Bobîrnacii” dlui H. Călămăr.

„Dintre toate revistele și foile de soiul „Bobîrnacilor”, cari au fost apărut mai în timpul din urmă, singur „Bobîrnacii” au rămas și vor rămînea, căci singur numai ei au avut și au drept de existență... (de viață).

„În Blaj să trec într'un număr însemnat!

„Glumele și satirile sunt citite de sute de inși cu poftă și curiozitate, dela cei mai mici, pîn' la cei mai mari... Mai ales numărul din urmă, a avut un efect splendid la blăjeni: ne-am prăpădit de ris cetînd și recetînd: „Ah fetițele din Blaj...” „Telegrama din Cluj”, cu jidanul care a zburat — „fără a eroplan”, etc..

„Vorba maestrului Caragiale, cu o ocaziune, la serbările din Blaj: „Domnule, știi ce? ca să ai haz, trebuie să ai spirit și publicul atunci are paciință!”

— „Dlul H. Călămăr numai mulțumite li putem aduce, pentru glumele pipărate și satirile înte-pătoare, cari nouă, tinerilor, ne procură atîtea clipe plăcute!”

P. P.

Jertfele manevrelor mari.

Din Nordul Ungariei să scrie, că deși Vineri în săptămîna trecută s'au încheiat marile manevre, la care au luat parte patru corpuri de armată. — Încă nici Marți în săptămîna de față, nu erau curățit comitatul de marea de soldați. Trenurile nu birue cu dusul lor. Și acum sunt satele pline și pe drumuri să scurg companii după companii, lanț lung, ca un șerpe uriaș ce-și tiră trupul îndoios și cu solzi scilpicioși, perzîndu-se în zare. Să duc spre stațiile căilor ferate unde să fie încărcați pe trenuri lungi și grele, de povară.

Foia „Sáros“ din Eperjes dădă samă despre manevre, aduce știrea, că ele au lăsat pe urma lor și multe nenorociri. Într-o altă locotenent (Oberleutnant) a murit acum luni în spitalul de acolo. Tinerul ofițer e jertfa manevrelor. Compania fugea în atac (Sturm) cu baionetele pe puști și el înainte călare, când deodată el a căzut de pe cal și trupa ce gonia în urmă-i, a trecut peste el călcându-l, iar baioneta unui soldat l'a lovit în gît și l'a împuns. Dus în spital, peste 3 zile a murit.

În același timp în spitalul din Kassa zac 40 de bolnavi și răniți, dintre cari 5 în stare grea, — iar în spitalul militar provizor (de lipsă, trecător) din Bártfa, să află printre alții, încă 9 soldați greu bolnavi, culeși de pe cîmpul de luptă al manevrelor.

Istoria uciderii regelui Sîrbiei.

De cîteva săptămîni îngrozitoarea moarte a *Regelui Alexandru* al Sîrbiei și a soției sale *Draga* e iarăși vînturată prin foile sîrbești. De data asta face descoperiri interesante despre acest măcel sîngeros avocatul *Novacovici*, căruia li răspunde căpitanul *Giurici*. *Novacovici* spune, că dragostea dintre *Draga* și *Alexandru*, a fost pusă la cale de însăși mama regelui, care a urmărit anumite scopuri cu aceasta, cari însă nu i-au reușit. Căsătoria lui *Alexandru* cu *Draga*, care să trăgea de jos și n'avea, ca văduvă, cel mai frumos trecut, a fost o rușine nu numai pentru familia domnitoare, ci pentru întreg neamul Sîrbesc și era firese să aibă un sfîrșit prost.

Giurici spune, că gîndul de a ucide părechea domnitoare, s'a plămădit în capul fostului ministru *Gheorghe Ghencici*.

Lui ministrul însuși i-a spus-o asta astfel:

„Nu m-aș fi conjurat împotriva regelui, dacă acesta n'ar fi adus rușine pe întreg neamul sîrbesc. Când acesta s'a logodit cu *Draga*, m'am dus la el și l'am rugat să lapede gîndul acesta. N-a voit.

— Dă-mi pace, mi-a zis mînios. Să piară Sîrbia, și tot voi lua pe *Draga* de soție, căci mi-e dragă.

— Și Sîrbia să piară? I-am întrebant.

— Tot, tot poate să piară!

— Și dinastia (familia regească)?

— Meargă toate dracului, căci o iubesc; poți pleca!

— Maiestate, eu după acestea nu mai am nici o răspundere, i-am spus, iar el mi-a strigat:

— Nu mai ai, ești mîntuit de toate.

După aceste vorbe, ministrul i-a spus lui *Giurici*, că nu se mai simte deobligat regelui, și că acum numai de scăparea țării mai poate fi vorba.

— Ce va fi cu conjurații (răzvrățiții) dacă conjurația nu reușește? a întrebant atunci *Giurici*.

— Cei cari să conspiră, asta nu o întrebă, — a răspuns el.

Conjurații au ținut întru sfat în 1902, în Octombrie, în casa maiorului *Actici*, unde s'a vorbit mult din cale-afară. La sfîrșit s'a sculat ofițerul *Gavrilevici* și a zis:

— N-avem nevoie de vorbe, ci de faptel! A luat apoi o hîrtie și a scris jurămîntul, pe care cei 25 de conjurați, cari au fost de față, l-au iscălit.

Soartea regelui și a reginei era pecetluită: trebuiau să moară, și au murit.

Pertractarea recursului contra alegerii dela Orăștie,

să petracează încă, ascultîndu-se înainte martori.

Doi martori au depus mai nou mărturii de preș pentru judecată:

Di Dr. *Muntean*, avocat, a descoperit, că hotelierul *Stephani* i-a dat să piară pe *Farkas* că nu i plătește tot ce i-a socotit. A spus atunci cum umbla *Farkas* și arata chiar vassle din care să se dee bentura! Provocat de di Dr. *Muntean*, *Farkas* i-a scris o epistolă prin care spune că: a făcut rînduială, ca *Bocz* să plătească lui *Stephani*! Deci recunoaște că prin porunca lui să plătească ce s'a dat în „Trnsylvania“. Asta ar fi destul cuvînt a nimiei alegerea, dat fiind că martorii au adevărit, că acolo li s'a dat deja înainte de alegere și nu cît e lipsă omului, ci căruia cît a vrut!

A fost apoi ascultat unul din martorii cei mai însemnați: hotelierul *Stephani*, sub a cărui ochi s'a petrecut toată fărădelegea îndopări și îmbătării alegătorilor încă din prezina — precum au mărturisit-o și întărit-o cu jurămînt atîta alegători din chiar cei îndopați.

Și știți ce-a răspuns și pe ce a jurat hotelierul *Stephani*? Pe aceea că: El înainte de alegere n'a dat la alegători decît „porția“ convenită, mică mititică, nu prea mult, Doamne ferește. După alegere numai, s'au dat oamenii un pic mai la veselie...

L'a coperit bine pe evreii. Alți martori ascultați n'au făcut mărturisiri mai însemnate. Tot ce-au spus și ceialalți, spun și recunosc și ei: corupție, presiune, cumpărare, — dar coperită așa ca să n'o poți prinde cu mîna.

Pentru pâne...

— Tulburările de stradă din Viena și răzvrătirea din Budapesta. —

Lupta îndrjită, ce să duce azi pentru pâne, pentru traiul de toate zilele, al urmărilor tot mai îngrijitoare. La iveală iasă această luptă în deosebi în orașele mari, unde sărăcimea formează partea cea mai mare a locuitorilor. E dureroasă soartea acestor ființe, cari muncesc de 9—10 ore pe zi, uneori și mai mult, și totuși duc un trai mizerabil, căci olăștigul li-l duce aproape tot ovar-tirul cel foarte foarte scump.

Pentru o odăiță scundă, în care abia încap un pat și o măsuță, să plătește la săptămîna 16—20 coroane. Această uzură ruinează pe muncitori, fiind ei siliți a duce un

traiu prăpădit. Urmările sunt: boalele ce bîntuie cumplit în această pătură săracă. Acum cîteva săptămîni, a murit în Budapesta de coleră muncitorul român *Florea Floare*, despre care foile scriau, că trăia mai rău ca un cerșitor. Ci-că aduna oasele din curtea și de pe gunoierul fabricii unde lucra, și mai ferbindu-le, își făcea din ele un fel de reci (cătărigi)! Nici atîta nu putea cruța, ca să mînce un prînz cu 18 creițari la masa muncitorilor, căci toată plata i-să ducea — pe chirie.

Nu mai știind amănuntele vieții acestor oameni ai orașelor mari, înțelegem răzvrătirile lor din zilele din urmă, în Viena și în Bpesta.

Ce s'a întîmplat în Viena și în Pesta?

În *Bpesta* s'au răzvrătit locuitorii unei case din strada *Vațului*, stăpînul căreia voia să mai ridice încă chiria, care și așa era mare cît naiba. Pentru o odăiță de cîteva pași, plăteau locuitorii la săptămîna cor. 21-50, iar acum stăpînul voia să mai urce! Locuitorii însă, n'au mai putut răbda nedreptatea și luni sara adunîndu-se în stradă au început a bombarda cu petrii casa și a rupe tot ce le-au căzut în mîni. În cîteve minute toate ferestile au fost sparte și zidurile toate ciocănite. A intervenit poliția, care însă n'a mai putut împărăștia cu vorba bună poporul infuriat și astfel a fost nevoită să folosească latul spăzii, vîrsînd șiroaie de sînge, pentru a astupa gura acelor cari își făceau dreptate...

În *Viena* răzvrătirile au fost și mai sîngeroase și de o însemnătate și mai mare. Aici nemulțumirile au izbucnit pentru scumpetea de carne. Împotriva căreia întru s'a ținut o adunare la care au luat parte *vre-o 40 mii de oameni*. Deputați austrieci de ai socialiștilor au vorbit la adunare și la sfîrșit poporul ațîțat la culme a început a sparge ferestrele casei orașului *Viena*! Răzvrătirea să mărise întru atîta, că a trebuit să-i pună capăt poliția ca și în *Budapesta*, cu latul spăzii. Ci cu aceasta n'a fost înecată răzvrătirea nici pe departe. Mulțimea infuriată s'a dus în altă parte a orașului și a răsturnat două cară electrice, dîndu-le foc și a nimicînt întreg mobilierul unei școale! Au spart lămpile de pe străzi și rupînd pavagiul (pardoseala) și-au făcut baricade (movile de apărare) împotriva armatei, ce venise, să pună capăt răzvrătirii. Întru ci-că ofițerul ce comanda soldații, veniți să facă ordine a rugat frumos poporul să se liniștească, dar vorba frumoasă n'a prins, ba unii au sărit la ofițer să-l desarmeze și să-l facă de rușine. Atunci s'a comandat folosirea armei. Soldații au pușcat în vînt, ca să spere pe cei răzvrățiți, ci aceștia cu o furie și mai mare au pornit o ploaie de petrii! Atunci s'a tras foc din nou și s'a pușcat în mulțime! În cealaltă clipă zbie-rete și vaiete izbucniră din peptul

răniților, cari pătase cu sîngele lor răzvrătirea! *Unul a rămas mort, 8 greu răniți, iar ușor răniți vre-o 40.*

Sara la 6 ore răzvrătirile s'au urmat în altă parte a orașului și liniștea abia pe la miezul nopții s'a sălășluit pe străzile *Vienei*. Armata a rămas însă toată noaptea pe străzi, căci a fost teamă că răzvrătirile să nu să repete. Primarul *Vienei*, *Neumayer*, care călătorise la *Berlin*, a fost chemat telegrafic înapoi la *Viena*, și a sosit dimineața, dînd aspre porunci de a cerceta pricinile răzvrătirii. În urma acestora chiar și dieta austriacă să va aduna cît de curînd și va lua la dezbateri scumpetea de carne și alte pricini, cari nasc astfel de turburări...

AVIZE LITERARE!

Biblioteca școlară buni, — are de gînd să înceapă a o scoate către sfîrșitul anului, di Dr. *Vasile Stan*, profesor seminarial în Sibiu, redactorul revistei „*Vatra Școlară*“. Dsa pornește dela faptul, că pentru a întări în copii, chiar din anii de școală, dragostea pentru carte, trebuie să li-să pună la îndemînă o samă de cărțile anume întocmite pentru ei, alegînd din mulțimea de produse ale literaturii, aceea ce poate primi sufletul lor. Are de gînd să scoată 10—12 cărțile mici (de 1—2 coale de tipar) pe an, iar pentru a asigura reușita întreprinderii, roagă pe învățătorii români din țară să între ca fondatori al „*Biblioteca școlară*“ cu cîte 5 cor., din cari să va forma capitalul de editură. — Bine ar fi dacă toți învățătorii români ar urma chemarea cuminte a dlui profesor Dr. Stan.

Aviz. Întrînd „*Revista Politică și Literară*“ în al IV an al existenței sale, doritorii de-a cunoaște această revistă, sunt rugați a să adresa în termenul cel mai scurt administrației „*Revistei Politice și Literare*“ (*Blaj — Balázsfalva*), de unde vor primi gratuit primul număr de pe anul IV de apariție.

Cărți școlare cu aprobare.

— Înștiințare. —

Abecedarul și Cărțile de cetire pentru anii II—VI de școală, înscrute după planul de învățămînt confesional și al celui de stat, de Dr. I. Stroia, D. Lăpădat și Iuliu Crișan, cuprînd material din toate obiectele de învățămînt.

Abecedarul și Cărțile de cetire pentru anii II—IV sunt aprobate de P. Ven. Conzistor arhidieceșan cu Nr. 5750/1910, iar de In. ministru: Abecedarul, sub Nr. 56863/1910, cărțile de cetire: pentru anul II, sub Nr. 99113/908, anul III, sub Nr. 61238/909 și anul IV, sub Nr. 63709/910.

Cartea de cetire pentru V—VI, apărută acum, în urma ordinațiunii ministeriale Nr. 16593/911 până va primi aprobarea, să poate folosi în școale în anul școlar 1911—12.

Prețul Abecedarului 40 fileri. Cartea de cetire a II-a, 50 fil., a III-a, 60 fil., a IV-a, 70 fil., a V—IV, cor. 1.80.

Să află la Librăria arhidieceșană în Sibiu și la autori în Săliște (Szeben m.)

Din România.

Obrăznicia Rusiei.

Dunărea e socotită ca drum de negoț, asupra căruia au drept și alte state, nu numai acele pe a căror hotare le atinge marea riu. Este o învoială întărită prin contracte, între puterile Europei, că între ce împrejurări e iertat să între corăbiile ori-cărui stat prin Dunăre (ducând de pildă mărfuri pe cari le descarcă pentru țările pe cari le atinge Dunărea, până la Viena). Dar' e prescris și cum au să se poarte corăbiile trecând pe Dunăre, ca să nu vateme interesele altora ori a statelor pe lângă care trec. E prescris și ce steaguri să pună, cum să se salute și să se înștiințeze prin fața porturilor pe unde trec, — și tot.

Iar' pentru ca interesele (drepturile, binele) statelor să fie asigurate și ocrotite aci, cele 7 mari puteri europene cari au statorit aceste rindueli, au drept a ținea la gurile Dunării, în Marea-Neagră, două vase ușoare de războiu, cari să stea la îndemâna Comisiei de navigație pe Dunăre (comitetul purtător de grijă), alcătuit din trimișii fiecărui stat. Acest comitet avînd scaunul în Galați, s'a dat drept și corăbiilor de războiu din vorbă, a putea înainta prin gurile Dunării până la Galați, dar' nu făcînd, ci cînd află că e vre-o trebuință de asta, și atunci dînd întîi de știre guvernului român și numai după-aceasta ia lucrul la cunoștință, vasul cutare poate înainta dela țarmul mării pe Dunăre în sus pîn' la Galați. Căci el aci trece deja prin hotar român, de aceea e lipsă să înștiințeze întîi că vrea să treacă pe aci.

Toate statele s'au supus și au respectat această hotărîre a puterilor.

Numai vecina Rusia, ca vecină, vezi, trebuie să-și dea poalele peste cap și să fie obrăznică cu România! Ea nu întîia oară își „uită“ a ținea aceste forme și rindueli, și în loc de a ținea la gurile Dunării un vas ușor de războiu, cum e prescris, ține un mare încrușător, pe care îl înaintează până la Galați, uneori înștiințînd guvernul român despre asta, alte-ori „uitînd“ a o face și asta!

Zilele trecute Rusia iar și-a trimis vasul de războiu prin apele române până la Galați, fără a cere voe înainte, — și asta a stîrnit o dreaptă supărare, mai ales că despre vas s'a băgat de samă că face spionajiu!, lucru cu totul oprit ori-cărui vas strein ce intră în apele române. Pentru asta

e un schimb de scrisori ce cer lămuriri, între București și Petersburg. Rușii își vor cere iertare, vor coperi obrăznicia îngimfată, cu cîteva vorbe pe suferitoarea hirtie, pentru ca mîne să aibă privilegiu a o repeta în altă formă!

Mașinile de zburat în armata română.

Ziarul „Seara“ din București scrie, că la manevrele regale române din toamna asta, să vor face probe nouă, pe linie mai întinsă, cu mașinile de zburat puse în slujba armatei. Slujba de spionare a inamicului o vor face de ofițerii români: Principele Bibescu cu mașină fel Bleriot, locotenentii Capșa și Zorileanu cu mașini „La Manche“, locotenent Negrescu și sublocotenent Protopopescu cu mașini „Fahrman“ și mașini Vlaicu II, condusă de însuși dl Vlaicu!

Ziarele din Țară sunt foarte voioase că în armata română să află atîta ofițeri curagioși și doritori a să folosi de cel mai nou mijloc de spionare de pe mașinile de zburat, — în vreme ce nici armata vecinei Bulgaria, Sirbia, Turcia, Rusia, nici Ungaria, nu s'au avîntat încă a folosi mașinile de zburat, — numai Franca și Germania și Austria, și după ele îndată România.

Știrea că și dl Vlaicu va zbura la manevre, cu mașina sa No. II, ne pare mai mult o dorință a fraților din Țară. Căci vedem că d. Vlaicu să pregătește de zboruri aici la noi, și nu are de gînd să meargă la manevrele din Țară.

Viața și moartea în București.

O statistică (numărătoare) mai nouă scoate la iveală următoarele date, cit bune, cit rele, cit vesele, cit triste, din mișcarea vieții în marele oraș București.

E vorba de anii 1908 și 1909, a căror cifre s'au putut rîndui ca să dea oglindă mișcării populațiunii capitalei române. Ele arată că:

În 1908 au fost 9156 născuți și 7105 morți. În 1909 au fost 9089 născuți și 7870 morți. Astfel că la 1908 nașterile au fost de 31 la mîia de locuitori, și morți 24 la mîia de locuitori, ceea-ce dă o creștere de 7 la sută în acest an.

Anul 1909 a fost însă mai slab deoarece nașterile s'au scoborît la 30 la mîia de locuitori, pe cînd morții s'au urcat la 26 la mîia de locuitori, ceea ce a dat numai o creștere de 4 la sută în acest an.

După sex, s'au născut în 1909: 4704 băieți și 243 băieți morți, 4385 fete vii și 171 fete moarte,

adecă 5 la suta de nașteri, au fost nașteri moarte. La suta de nașteri de băieți au fost în acest an 93 nașteri de fete, adecă mai puține fete ca feciori.

Născuți legiuți au fost în anul 1908: 7455, și 1701 născuți nelegiuți, astfel că în acest an au fost 184 la sută (tot al 6-lea copil) naștere nelegiuată.

Născuți morți au fost în anul 1908: 329 de cei legiuți și 127 de cei nelegiuți, ceea ce dă 27 la sută născuți morți, între cei nelegiuți (mai tot al treilea făt nelegiuat, naște mort!).

Numărul persoanelor căsătorite la 1880 era de 13 la mîia de locuitori, iar în anii din urmă a ajuns la 17, 21 și 19.

Reese apoi, că în timp de 30 de ani numărul morților a scăzut simțitor, că sforțările medicinei sunt încununete de izbîndă, deoarece-ce boalele moliptoare fac mult mai puține jertfe.

O singură boală urmează să zăciuască tot mai mult populația capitalei: tuberculoza (of-tica, boala uscată).

Despre ce să arată că în București chinue dela 20.000 până la 25.000 bolnavi!

Deci, Bucureștii stau în fruntea orașelor bintuite de tuberculoză!

O altă nenorocire care bintue Capitala, este marea mortalitate a copiilor până la un an!

Colera.

Durere, despre coleră nu aflăm știri mai bune. Ea n'a putut fi stîrpită, ci încă s'a lățit! Au fost cazuri nouă, nu multe, una-două într'un oraș, — în Galați, în Brăilă și deja și în București!

Ca măsură de apărare, spre a nu fi cumva privilegiu de răspîndire a boalei, s'a hotărît amînarea deschiderii școalelor în orașele în cari s'a ivit coleră!

Correspondență.

Sfințirea bisericii și a școalei în comuna Pianul-de-jos.

Dragostea, însuflețirea și duhul de jertfă, arătate de către neamul românesc cu ocaziunea marilor sărbări dela Blaj, pentru cultura și literatura sa, nu sunt arătări întîmplătoare cum cred potrivnicii nostri, ci ele vădesc însușii ce viază în inima neamului nostru și es la iveală prin fapte frumose, cînd în mare, cînd în mic.

Aceeași dragoste, aceeași însuflețire, același duh de jertfă a s'apînit pe harnicii nostri frați din frunțașă comună Pianul-de-jos, de au ridicat un falnic edificiu școlar, apoi de au

reparat și înfrumșetă biserica cu jertfe mari din mijloace modeste.

Aceste lăcașuri închinete culturai și credinței noastre naționale, sau sfințit cu mare pompă în 6/19 August 1911, de către dl protop Sargiu Medean din Sebeșul-sădesc, însoțit de parohul Dr. S. Stanca din Sebeș și Ioan Bena din loc. La slujba dzească a fost întreg satul de față. Bătrîni, bărbați, femei, fete feciori, școlari și școlărițe. Pe fețele tuturor să reoglînda bucuria și mulțumirea. La sfîrșitul liturghiei parohul I. Bena a rostit o predică b'neseșimțită și instructivă, care a mișcat adînc pe ascultători.

Dela biserică am mers apoi cu toții la edificiul școalei, unde s'a sfințit apa, s'a cetit rugăciunea pentru edificiul nou, care s'a ascultat în genunchi, s'a stropit noul lăcaș și poporul, cu apă sfințită. În urmă de protopop S. Medean a ținut o însuflețitoare cuvîntare, prin care a predat edificiul școlar înaltei sale chemări și a mulțumit credincioșilor pentru jertfele aduse întru creșterea și luminarea fiilor lor. Poporul a răspuns prin întreit «Să trăiască».

Tot așa, cu toții, ne am întors în biserică. După o scurtă pauză, directorul despărțămîntului «Asociațiunii», dl protop S. Medeanu, spune poporului că tot azi să vor ținea și prelegeri populare, și după-ace arată însemnătatea Asociațiunii, scopurile și mijloacele urmărite de ea, dă cuvîntul prelegătorului Dr. S. Stanca.

Acesta vorbește despre însemnătatea școalei peste tot și în deosebi la noi la Români. A fost ascultat cu viuă luare aminte și prelegătorul aplaudat. După acestea poporul a plecat pela casele sale, mulțumiți, că s'a săvîrșit aci lucru bun folositor neamului. Oaspeții cărturari veniți dinafară s'au întrunit în noul edificiu școlar la prînz. La acest prînz, ca de obicei, n'au lipsit vorbiri cu bun înțeles.

Sara sa dat de către tinerime o producțiune teatrală, urmată de joc.

Rolurile în piese le-au avut cu bun succes: Dșoarele Victoria și Silvia Bena și Ana Florea, domni Danil Ordean, Inv., P. Savu, student tehnic, I. Bena, S. Ursu și E. Savu abiturienți. Producțiunea a fost bine-cercetată, sau încasat aproape 300 corone.

Pentru jertfa adusă întru zidirea noului Sion, închinat culturai romîne, să cuvîne laudă harnicilor Pienari, parohului lor și tinerimei studioase. Dzeu să le răsplătească jertfa și osteneala înmîit!

Participant.

Uciderea lui Stolipin, ministru.-președ. al Rusiei.

Mai în zilele trecute în Rusia s'a întîmplat ceva, ce ne aduce aminte iarăș de toate grozăveniile, ce să săvîrșesc în această țară, unde stăpîn atotputernic e Țarul Nicolae. De

cițiva ani poporul rus fierbe și cearcă să sfarme cătușele, care apasă atât de greu pe grosul poporului, și pentru a răsturna tirania, alege cele mai îngrozitoare arme: bomba, revolverul și dinamita, pe cari le află că sunt între astfel de împrejurări singurele ducătoare la scop! În câteva rinduri revoluționarii ruși au atacat chiar viața Împăratului, care însă mulțămită marelui număr de paznici, a scăpat teafăr. Fost'au însă vremuri, când Împăratul atotputernic, nu cuteza să părăsească nici curtea palatului său, iar biata împărăteasă de groază, ci-că își perduse mintea.

Țara întregă a fost în flăcări, și mii și zeci de mii erau trimiși în temnițele de plumb din Siberia:

Intemnițările și toate chinurile îngrozitoare, pe cari le sufereau revoluționarii, în stare n'au fost însă să-i nimicească.

Ei au lucrat mereu, cu bomba și cu revolverul, și paginile aceste de luptă pentru dezrobirea neamului sunt cele mai frumoase din viața însăși a Rușilor. A căzut de bomba revoluționarilor unchiul Împăratului: *ducele Sergiu* și singele lui ziua în amiaza mare a stropit străzile orașului, dar ziua libertății încă nu sosea. Ba mănunchiul atotputernicilor din apropierea Împăratului, îndrăjiți și mai mult, au prins mijloace tot mai aspre, ca să sugrume cuvântul celor cari cereau dreptate!

În 1906 veni la cîrmă *Stolipin*, această mână de fer, cum i-să zicea în țara lui, și și-a ales ca mijloace de liniștire, de împăcare a țării: temnița pe viață, schingiuirea și alte chinuri. În cea dintii lună după venirea la cîrmă, i-a fost atacată viața, dar bomba ce a luat foc în palatul lui, l-a lăsat teafăr, trimițînd pe ceaialtă lume numai pe cei din apropierea lui. De bombe căzură apoi amîndoi copiii lui, și părintele cu sufletul sfîșiat cu toate acestea nu s'a îmblinzit, ba s'a făcut și mai crud încă!

Cît timp a domnit să părea că revoluționarii au pierdut toată puterea. Ci iată în zilele trecute, cînd după niște serbări s'a dat în *Kiev* teatru, la care a luat parte chiar Împăratul Nicolae, cu Moștenitorul de tron al Bulgariei, *un glonț doboară și pe Stolipin*, acolo în teatru, în fața Împăratului și a oaspei lui, și cu moartea lui partidul revoluționar să trezește din nou la viață! Știrea omorului acestuia a străbătut cu iuțeala fulgerului în toate țările, și toată lumea a stat înmărmurită la vestea îngrozitoare, căci glonțul, care a pus capăt vieții lui *Sto-*

lipin, acum, pare a fi semnalul la un nou șiroi de sînge, ce va scâlda în larg și lat țara Muscalului!...

— Ucigașul lui *Stolipin* e *Bagrov*, un tinăr, care abia de cițiva ani ș'a sfîrșit cele mai înalte școli: universitatea. La teatru în sara aceea el a fost îmbrăcat elegant din cale-afară și să dase pe sine de polițist secret, avînd să grijească chiar de viața lui *Stolipin*! A pîndit clipa potrivită și a intrat în logea ministrului-președinte, și dela 2 pași a slobozit în *Stolipin* 2 gloanțe! Tot publicul a rămas înmărmurit, iar împăratul *Nicolae* a părăsit îndată sala! *Bagrov* a fost prins în celalalt moment și era cît pe-aici să-l sfășie publicul infuriat, dacă poliția nu-l lua cu sine grabnic...

Stolipin nu a murit îndată, numai peste cîteva zile, și de pe patul de moarte a trimis împăratului încă vorbă, că pentru el bucuros moare. Ucigașul *Bagrov* e în temniță, unde își așteaptă liniștit pedeapsa: *muncă silnică pe viață*, — la care să supune, crezînd că prin asta a ajutat și el cît de cît la apropierea vremilor cari să înlăture tirania de pe capul poporului, schimbîndu-o cu una mai blîndă, mai omenească.

NOUȚĂȚI

„COSINZEANA“.

Acest, cel mai frumos nume din frumoasele povești ale poporului nostru, îl va purta o nouă foale literară pentru familie, pe care începe să o scoată întreprinzătorul proprietar al „*Librăriei Naționale*“ dela Orăștie, dl *Sebastian Bornemisa*.

După știrile ce avem, revista „*Cosinzeana*“ va ieși de 3-ori pe lună, (în 1, 10 și 20 a fiecărei luni), ori chiar în fiecare săptămînă, dela *Anul Nou incolo*. Și până atunci însă, începînd dela 1 Octombrie, „*Cosinzeana*“ va apare, ca de probă, de 2-ori pe lună (în 10 și 25 a fiecărei luni). Și pentru ca familiile române iubitoare de o revistă bună de familie, care să le ducă cetiri alese și binefăcătoare, — să poată vedea de ce fel de foale literare e vorba, dl *Bornemisa* va da în aceste trei luni din urmă ale anului de față, revista în abonament de probă, cu numai 1 cor!

Toți dar cari doresc ca în familia lor să albă înfrate de acum până la *Anul-nou*, o bună revistă literară, ce va duce cetiri plăcute și tinerilor și bătrînilor, — să grăbească a trimite la adresa: „*Librăriei Naționale S. Bornemisa*“ în Orăștie (Szászváros), cite 1 cor. ca abonament de probă pe aceste trei luni!

Revista va apare pe o hirtle foarte fină și cu ilustrațiuni (chipuri) de tot frumoate!

Cu o cale binevoită a-i trimite adresele acelor familii române cu cărturari buni cetitori, pe care le

știți în partea locului, — ca, întru cît să vor ajunge, să li-să trimită și lor numărul dintii ca număr de probă.

— Ca conlucrători la foaia pentru familia „*Cosinzeana*“ s'au înștiințat mulți scriitori din cei mai buni ce avem, atât aici în Ardeal, cît și din România.

— Familiile noastre de preoți, de învățători, de proprietari, de negustori și de meserleși, vor găsi în „*Cosinzeana*“ o prețioasă pricină și desfătătoare sufletească a lor.

— Chiar familiile de țărani mai cu carte, o pot abona, căci „*Cosinzeana*“ va fi așa scrisă, ca în partea ei cea mai mare, să fie înțeleasă și cu plăcere gustată și de cetitori din popor.

— Trimiteți cît mai mulți abonamente de probă și dați adresele bunilor d-v. cunoscuți!

Vlaicu

împedecat de-a zbura, prin ploii.

Mare neplăcere au avut *Sibiienii* *Dumineca* trecută. De unde până atunci tot timp frumos, chiar și *Simbătă*, — *Duminecă* cătră amiază a început să ploaie, o ploaie de țară, cum să zice, care tot așa era și pe la noi și mai peste toată țara.

Așa, firește, zborul nu a putut fi ținut.

Și a fost păcat, că grozav de multă lume venise să-l vadă. Ci-că atîta lume românească nu a mai văzut *Sibiul* doar nici-odată. Venise cel puțin 10 mii de *Români* din jur, — afară de zecile de mii de privitori ce i-ar fi dat *Sibiul* însuși (cu ale sale 35.000 locuitori). Venise *Săliștea* în grup strălucit, vre-o 500 de bărbați și femei, în minunatul lor port, în frunte cu „*Căpitanul*“ *Hențu*. Sosise cu tren separat. Tot așa cu sutele să revărsase poporul, *Români* și *Sași*, din celelalte comune din jur, *Rășinari*, *Poplaca*, *Bungard*, *Șelimber*, *Gușterița*, *Turnișor*, — etc. Venise și redactorii foilor: române, săsești și maghiare din *Brașov*, ca să vadă zborul, și scriind despre el să pregătească pe *Brașovenii* pentru *Dumineca* viitoare, ce era să fie a lor!

Și toată această socoteală frumoasă, a stricat'o ploaia, care n'a vrut să înceteze toată după prînză, ba s'a pornit și un vînt tare, așa că nu putea fi nici vorbă de zbor!

Și ce zi de glorie era să-i fie și asta lui *Vlaicu*, căci i-ar fi venit și întregă miliția din oraș, după-ce dl *Vlaicu Simbătă* făcuse un mic zbor de probă înaintea *Comandantului* de corp, și reușise, firește, minunat, încît *comandantul* de corp și ofițerii înalți din jurul lui, au rămas încîntați și au felicitat pe zburător și l'au asigurat că mîne vor veni cu toată armadia să-l vadă, căci vîd că vrednic este!

Dacă s'a zădărnicit zborul *Duminecă*, *Vlaicu* s'a hotărît să

zboare *Luni*, ca să nu fie silit a-și strica programul cu *Brașovul* și *Orăștia*. Dar *Luni* n'a fost timpul mai bun ca *Duminecă*! Așa apoi *Vlaicu*, în înțelegere cu dnii *Negruțiu* și *Goga*, cu cari chibzuește lucrurile, s'a hotărît că:

Zborul dela Sibiul il ține acum Duminecă, în 24 Sept. n., — iar:

Zborul dela Brașov il amîndă pe Duminecă, în 1 Octombrie n.

Cel dela Orăștie încă nu știm pe ce zi il va așeza de nou, după-ce ziua noastră a dat'o Brașovului. Vom vesti însă la timp terminul ce-și va alege să zboare și aici.

Nu lăpdați nutrețul! Atragem toată luarea aminte a cetitorilor nostri asupra statului venit la timp ce să dă prin „*Tovărășia*“ adausă la acest număr al „*Libertății*“. Dl *Osvadă*, redactorul „*Tovărășiei*“, urmărind dările de samă oficioase, scoate la iveală că în țară e mare lipsă de nutreț și de aceea dă sfat poporului nostru, care, în ținuturi mai muntoase tot a ajuns a avea nutreț, uneori chiar bun, — să-l țină bine, să nu-l lapede, că-i vine vremea cînd să va căuta și cu preț îl va putea da! Cetiți acele povești și le spuneți și altera!

Colera. În *Budapesta* cazuri noi de coleră nu s'au ivit de 2 zile, dar pentru aceea boala nu a încetat încă. În unele părți ale țării ea tot mai seceră jertfe și sosese vești rele din *Csurug* (îngă *Zombor*), unde au murit 2 femei în coleră. Asemenea s'au întîmplat *Imbolnăviri* în *Tohi-Tótfalu*, apoi în *Dunafentele* și în *Fiume*.

— În *Turcia* colera încă bîntue rău și poporul e foarte nemulțumit de rînduile aspre ale deregătorilor, așa că în multe locuri să 'ntîmplă încăerări între armată, care ține ordinea și între popor.

Expoziție de copii în Lančrăm.

Harnica „*Reuniune Agricole române din comitatul Sibiului*“, arrangează deja a 6-a expoziție de copii, de astădată la *Lančrăm*, îngă *Sebeșul-săsesc*. *Comitetul* arrangeator din *Lančrăm* invită și din partea sa cu toată dragostea pe toți *Românii* din acel ținut, la

Sărbările expoziției a 6-a de copii

ce să arangiază de *comitetul* central al „*R. uniunii române de agricultură din comitatul Sibiului*“, *Duminecă*, la 24 Septembrie n., în localurile școlii gr-or. române din *Lančrăm*. În 24 Sept., dimineața la orele 7, va avea loc primirea oaspeților la gara din *Sebeșul-săsesc*, cu banderiu de călăreți. Dela 8—10 ore serviciu dzeesc în biserică din loc. Apoi: deschiderea expoziției de copii. Să vor ținea poporului adunat prelegeri: a) conferința higienică despre „*Nutri-*

rea copiilor", de dl. Dr. Traian Petrașcu, medic în Tâlmăciu; b) conferință educativă: „Greșeli în creșterea copiilor", de Ioan Pavel, inv. în Sebeșul-săsc. — Va urma: Premiarea copiilor celor mai bine îngrijiți și frumos dezvoltati. Apoi încheierea expoziției și producțiunea corului școlărilor. Pe urmă: fotografiarea copiilor premiați.

La orele 2 d. a. Banchet. Prețul unei coverte 4 cor. Dela 7 și 1/2 ore seara concert și teatru, împreună cu joc. Venitul curat e destinat pentru „Fondul de ajutare a femeilor lăuze, dar sărace din Lancrem".

Concertul „Reuniunii române de cântări din Orăștie" de care scriam că va avea loc la 1 Oct. n., să va ținea la o dată mai târzie. Vom aviza.

Logodnă. Primit spre publicare: Susănică Pop și Vasile Cîmpian, fidanțați. — De unde sunt, nu știm, că pe avize nu e tipărit.

— Dșoara Felicia Albini, din Zlatna, și dl. Alexiu Muntean, inginer în Budapesta, logodiți. Dorim fericire!

Căsătorie. Dșoara Valeria Albini, Zlatna, și dl. Alexandru Morariu, avocat în Elisabetopol, căsătoriți. Sincere urări de fericire!

Cununie. Dl. Traian Mihăilă, nou-alesul preot din Romoșel (l. Orăștie) își vestește cununia cu dșoara Ana Ștefănescu, care va avea loc în biserica gr.-or. din Romoșel. În loc de anunțuri de cununie, dăruiește 25 cor. bibliotecii parohiale din comună. Felicităm din inimă tinera pereche!

— Dșoara Maria Rădulea și dl. Ioan Novac, absolvent de teologie, jurist, vestesc actul religios al cununiei lor, care să celebrează azi, Joi, în 21 Septembrie n., în biserica gr.-cat. din Șona. Fie aducător de fericire.

Director al preparandiei din Deva a fost numit soviniștul, Barabás Endre, al de scoria în foaia „Ujság" din Cluj năzdrăvăniile din turnul de veghe („Ör torony").

Barabás a trăit câțiva ani în România, vorbește bine românește, și pe temeiul înjurăturilor ce ni-le face săptămână de săptămână, — a ajuns până la directoratul de pedagogie.

Ca mine o să-l vedem în ministerul de instrucție, — ca deslegător al problemei de naționalități.

Așa fac „Barabásii" carieră în țara ungurească!

Moarte. Gisella Perhaiția născ. Romoșan a încetat din viață după grele suferințe Joi, în 15 Septembrie la Dej, în al 30 an al etății și al 9-lea al căsătoriei.

— Eufemia Crișan născ. Balomiri după un morb greu și îndelungat a încetat din viață în Balomir, la 7 Sept. în etate de 24 ani și în al 2-lea an al fericitei căsătorii. O deplînge nemîngăiatul soț Romul Crișan, preot, părinții și număroase rude.

Fie-le țărna ușoară!

Dar evlavios. Viorel Iacob, Macsim Mihu, Miclea Ioan l. Matei, George Mihu l. Ioan, George Mihu l. Pavel, Constantin Todoran, Zahiu Ittu, Ioan Popescu l. Alecse, Serafin Medean, Achim Armean, Todor Bodea, Toma Popescu l. Alecse, Macsim Pădure, Trifon Moisa, Titu Mihu, din Șibot, și Mateiu Ganea din Berivoiu-mare, aflători în America, au adunat între dînșii suma de 150 cor. pentru zidirea unui nou turn al bisericii din Șibot. Comitetul parohial le aduce pentru această jertfă, călduroasa sa mulțumită. Sim. Secărea, preot.

Oraș pustit de foc. Din Constantinopol să vestește că un foc groaznic a pustit zilele trecute orașul Aidin. Au ars una mie și cinci sute de case și două sute șasezeci de prăvălii (bolle); apoi trei sinagogi (biserici iudovești) și două școli. Valiul (deregătorul) de Zmirna a călătorit numai dect la Aidin, ca să facă pașii de lipsă pentru îngrijirea năpăstuiților. După cum să aude, a ars toată partea locuită de Turci și de Jidani. Pașubele sunt foarte mari.

Grijiți de foc, căci focul ușor te lasă pe drumuri, iaca, sate și orașe întregi.

Nenorocul gimnasticului din circ. În marele circ Beketow din Pesta, unul din cei mai sprinteni gimnastici ai lui, a căzut în 29 Aug. sara, dela înălțime de unde făcea foarte cutezate figuri gimnastice, și zguduindu-și cumplit creierii și rupându-și șira spinării după cap, — până dimineața a fost mort! Era unul din cei 4 feciori frumoși și tineri, dela 21—25 ani, cunoscuți și iubiți de public, sub numele de Frații-Wolfors. Făceau laolaltă salturi și figuri gimnastice, foarte frumoase și foarte cutezate dar totdeauna reușite! De data asta, unul din ei, Charles, s'a produs și ci-că a jucat ca nici cînd de frumos pe funii, pe rudă, și peste tot. De-odată, cînd să sară la o rudă, a scăpat o clipă și îndată a luat'o de-a berbeleacu în jos dela înălțime de vre-o 10 metri, și s'a izbit grozav de-a rămas îndată lat! Inzadar au sărit îndată din public trei doctori la el. Nu l'au mai putut aduce nici pe o clipă la știre de sine.

Și știți în ce i-a fost nenorocul? În — iubita lui! Să îndrăgise de o fată și să înțelesese că azi după circ vor cina împreună, și el de dragul fetei făcea o figură și da cu ochii după ea s'o vadă. Cînd să sară dela o rudă la alta dîndu-se peste cap în aer, iar și-a aruncat ochii la fată și cu clipa aceea a întîrziat a pune mîna pe ceea cealaltă rudă spre care zburase, — și atît i-a fost!

Banilor mărunți li să pregătește și în țară la noi, altă soartă. Crucerii (crețarii) cei de 2 fileri, vor fi scoși pe rînd din umblare și să vor bate acuși bani de aramă de 5 fileri, — cari vor ajunge a fi ei banii cei mai mici. cum e și în alte state, iar fileruşii și cei de 2 fileri s'or perde de tot.

Magazinul de scinduri și lemne de clădiri C. Balou din Orăștie, deși numai de 5 săptămîni în mîinile dlui C. Balcu, directorul școlii noastre românești din Orăștie, — e pe calea unui frumos avînt. Face învîrtire mare, este căutat de cumpărători în măsură îmbucurătoare. Și credem că și vrednicește să fie căutat de toți cliți au

lipsă de lemne de clădiri și de scinduri, căci face tot felul de ușurări cumpărătorilor săi. Oamenilor cunoscuți le dă lemnul ori scindurile și pe așteptare, pe lîngă cambiu, dacă sunt cunoscuți ca oameni vrednici de credit, ori dacă pun cavenți (chizeși) cunoscuți ca atari. Așa că și omul ce din întîmplare nu are chiar acum bani, dar' peste scurtă vreme l'ar putea plăti, — e ajutat. Atragem de nou luarea aminte a poporului nostru asupra acestui magazin. Cetitorii nostri să dea cu bunăvoință de știre și celor ce n'au foile ori nu știu ceti — despre ființa lui.

Dr. Lutzand, medicul spitalului St. Lazar din Paris, scrie în o foaie de specialitate: „Apa amară Francisc Iosif în virtutea compoziției ei chimice și a efectului ei, ea să pune între apele minerale minătoare natural, la locul prim." (208) 9—30

Toate Cărțile școlare și recuzitele de lipsă școlărilor la scris și la desen, — să află la

„LIBRĂRIA NAȚIONALĂ" S. Bornemisa în Orăștie (Szászváros).

POSTA REDACȚIEI

Necunoscutei din Hódșag. Primește mulțumitele mele simcere pentru florile trimise. A fost o surpriză foarte plăcută. S. B.

Dlui Nistor Florea, care a pus banii la postă în Kurtya, să ne scrie din ce comună e, că cel ce i-a scris numele pe cupon, i-l'a scris așa de minunat, că nici cei ce știu ceti cu hieroglife, nu i-ar putea ghici numele satului!

Dlui Gligor Nicoară în S. Nu știm ce Atlas dorești? Și banii pentru el cui i-ai trimis: la foaie ori la librărie? Scrie acurat.

Dlui Vasiliță Lumperdean în U. St. P. Am primit suma de 3 cor. Ești plătit pe anul acesta.

Dlui George Magina, Lugoj. Am primit dela Dta în Iulie 3 cor. Ți-am trimis foile. Numărul 36 ni-a venit napoi că nu le primești. E cu știrea dale napoiera? Atunci ce să facem cu banii ce ai la noi?

Tîrgul Seliștei

din comitatul Sibiului, are loc: cei de vite în 4, 5 și 6 Octobrie, iar cel de mărfuri (slobod) în 7 Octobrie n. — despre ce să face vest re celor pe cari li privește.

(306) 1—1 Primăria com. Seliște.

Mulțumită publică.

Pentru biserica din Homorod-suseni, tractul protop. Gecagiu, a colectat Maria Borza dela evlavioșii creștini aflători în America, următoarele daruri. Coruț Leon din Homorod, 2 dolari, Maria Borza din Homorod, 2 dolari, N. Samoilă de-jasa, 50 cenți. Nicolae Coară, Vasilie Coară, Răduț Nicolae, Mihaiu Miron, Nicolae Marcu, Petru Sizășan, Anghel Coră, Ioan Braicu, fiecare cite 50 cenți.

George Oros, Nico'ae Berişan, Petru Sizășan, Nicolae Constantin, Irimie Cîndea, cite 25 cenți, toți din Ighidșorful Român.

Alexandru Patcu, Moise Șerban din Beudorf, cite 50 cenți și Petru Cîndea din Vidra 25 cenți.

În numele poporului ortodox din Homorod suseni vin a mulțumii și pe această cale tuturor donatorilor pentru ajutorul dat sfetei noastre biserici.

Ioan Găzdău, paroch.

(296) 1—1

Liber de bacterii.

Apă minerală naturală.

Improspetează și Vindecă!

La morburii de rinichi, de beșică, la cataruri învechite de bazen al beșicii, la piatră în beșică, la catarurile organelor de respirat și a organelor selectante, — s'a dovedit cu efect cistins!

Recomandată de medici.

Depozit principal la: Des. Weisz în Orăștie. (300) 1—

Reuniunea propr. de vite din Szászváros—Orăștie.

Bilanț general,

încheiat la 31 Decembrie 1910, pe primul an de gestiune, dela 8

Active.	Maiu 1910—31 Decembrie 1910.	Pasive.	
Bani în cassa	K 818'61	Capital de quote, vărsat	K 5.569'50
Depuneri proprii	K 201.650'81	Fond de garanță	K 200.000'—
Debitori	K 5.489'61	Cont-curent	K 2.184'45
Mobiliar în inventar	K 2.450'—	Creditori	K 4.924'79
Spese de fondare	K 2.958'64	Depozite	K 548'82
		Profit net	K 140'20
	213.367'67		213.367'67
Cheltueli.	Contul Profit și Perderi.	Venite.	
Despăgubiri	K 9.752'27	Taxe de înscrieri	K 3.036'40
Spese cu valorizările și sp. de călătorie și propagandă	K 2.717'57	Taxe de asigurări	K 13.177'47
Tipărituri, material, etc.	K 1.385'84	Sume întrate dela valorizări	K 2.797'02
Salare și remunerații	K 3.373'32	Interese	K 41'61
Porto și Pro-Diverse	K 693'64		
Amortizări	K 739'66		
Chirie	K 250'—		
Profit net	K 140'20		
	K 19.052'50		K 19.052'50

Orăștie, la 31 Decembrie 1910.

Direcțiunea:

Dr. Ștefan Erdély. Dr. Gavril Tripon Vasile C. Osvald, prezident. dir.-executiv. Adam Leșnican Procoplu Herlea Dr. Romul Boca Ioan Moța

Conturile prezente le-am revizdat și le-am aflat în ordine.

Comitetul de supraveghiere.

Gavril Todica Simion Damtan Petru Lula

(5265 1-18)

„LUNCANA“

instituit financiar, soc. pe acții
in Marghita (com. Bihor).

Acest instituit în scurtul timp de când există, a făcut un progres deosebit de îmbucurător, dovadă, că are un excelent teren de operațiune. Pozițiile principale ale bilanțului lunar pro August r. c., confirmă această afirmațiune. Iată-le:

Active — — — —	cor. 449.357-99
Fond de rezervă —	880-21
Cambii de bancă —	72.897-
Cambii ipotecare —	190.064-
Depuneri spre fructificare — — —	85.400 71

După depuneri instituitul plătește 5 și 5½%, iar pentru sume dela 10.000 cor. în sus, 6%. Numai în luna August depunerile instituitului „Luncana“ au crescut cu peste 40.000 cor. Increderea publicului în conducerea acestei instituțiuni este deplină.

(292) 2-2

Direcțiunea.

Dr. OSCAR LEONHARDT,
medic specialist în morburii de stomac, reintors din călătoria sa, ordonează în Sebeșul-săseșc, Piața mică 13.

Nr. 1589911.

not.

Anunț de licitație.

Comuna Beclean, din cercul preteritorial al Făgărașului, își dă în arîndă dreptul de birt prin licitație publică, care să va ținea la 1 Octombrie 1911, la orele 1 p. m., în localul casei comunale, cu prețul strigării de 1000 coroane, avînd licitanții a depune vadiul de 10% în bani gata sau în hirtii de valoare acceptabile.

Birtul să dă în arîndă pe 3 ani. Deschiderea birtului să va face în 1 Ianuarie 1912.

Localul constă din 2 odăi de birt, 1 odaie de prăvălie, 2 odăi de loit cuit, 1 bucătărie, 2 pivnițe, edificii economice corespunzătoare și grădina de 1115 st. □

Alte informațiuni să dau în cancelaria notarială în oarele oficioase.

Beclean, la 3 Septembrie 1911.

(302) 1-1 Primăria comunală.

Loc de casă

e de vînzare în ulița Dealului No. 22, în Orăștie; să taie din grădina casei de sub acest număr. Informații să dau în casa de acolo.

(298) 1-3

Casă

cu curte economică mare
și grădină mare,

e de vînzare în Orăștie. Loc bun pentru economie! Adresa o dă administrația foii. (303) 2-2

Pămînturi de vînzare

În hotarul Orăștiei, sunt: în Rompoș vre-o 45 jugăre, în Lunca 10 jugăre, loc bun, de frunte! Adresa o dă administrația foii. (304) 1-2

Vii de vînzare

să afle în Orăștie circa 10 jugăre, în vii. Adresa la foaie. (305) 1-2

În atențiunea
prășitorilor de oi și vite!

Licitațiune.

Duminecă, în 1 Octombrie st. n. a. c., înainte de amiază, la oarele 11, să va ținea licitațiunea publică a pășunilor de munte, proprietatea „Composesoratului foștilor urbariaști“ din Bucova (Hunyad megye) în localul casei comunale din localitate, oferindu se arenda lor pe termen de 3 ani (1912, 1913 și 1914) anual dela 15 Maiu până la 15 Septembrie.

Să vor licita:

1. Muntele „Poenița“, cu prețul strigării de 2402 cor.
2. Muntele „Poliatcu“, cu prețul strigării de 1160 cor.
3. Muntele „Dealul negru de jos“, cu prețul strigării de 740 cor.
4. Muntele „Dealul negru de sus“, cu prețul strigării de 600 cor.
5. Muntele „Cununa“ cu prețul strigării de 700 cor.
6. Muntele „Tarnița“, cu prețul strigării de 620 cor.
7. Muntele „Modușu“, cu prețul strigării de 580 cor.
8. Muntele „Gropanu mare“, cu prețul strigării de 1200 cor.
9. Muntele „Gropanu mic“, cu pr. strigării de 800 cor.
10. Muntele „Tepeliga“, cu prețul strigării de 400 cor.
11. Muntele „Godenele“, cu prețul strigării de 2000 cor.

Licitațiunea să poate face prin oferte în scris, trimise cu posta la adresa subsemnatului până în prezinta licitațiunii și cu graiul viu la numita zi. Nici un ofert nu are valoare, dacă nu i-să alătură 10% a prețului de strigare, ca cautiune. Arenda anuală să va plăti anticipativ în 2 rate egale: una la 15 Maiu, cealaltă la 15 August, cautiunea socotindu se în plata ultimei rate a ultimului an. Comitetul composesoratului își rezervă dreptul să nu primească oareșii-cari oferte, fără considerație la mărimea lor.

Cei cari să interesează pot să afle condițiunile amănunțite dela dl Justin Bora, preot în Bucova casarului composesoratului, ori la subsemnatul, alăturînd scrisorii lor un timbru postal de 10 fileri.

Hâtezeg, la 9 Septembrie 1911.

Dr. Victor Bontescu,
advocat. HATEG (Hunyad m.)
președintele composesoratului.
Bucovet.

(299) 2-

O FEMEE

de 33 ani, văduvă fără copii, caută loc de bucătăreasă sau gospodină. Adresa la foaie. (0) 1-3

Prăvălie
cu crîșmă de arendat.

În comuna Borosbocsárd p. u. Magyarigen, să dă în arîndă o prăvălie împreună cu licență pentru beuturi și trafic, pe lingă preț moderat.

Cine să interesează să poate informa mai de aproape, venind în persoană sau alăturînd timbru pentru răspuns dela Mateș, comerciant, din comuna numită.

(281) 2-3 Coriolan Meteș.

S'a perdut

O IAPĂ

din tîrgul dela Aiud, în 19 August n. Iapa e mare, înaltă, lungă, roșie cu alb în frunte. E a proprietarului Moise Petric din Dealul Geagiului (Havasgyogy, p. Tövis). Cel ce ar ști de ea, să binevoiască a da de știre pe adresa de mai sus. Va primi cîstea convenită. (285) 2-2

UN TINER

doritor a să aplica pe

cariera notarială

afle aplicare în cancelaria notarială comunală din Lancrăm (Lámkerék, p. Szászsebes.) (280) 2-2

Nr. 807-911.

Publicațiune.

Comuna Alkenyér (Șibot) dă în arîndă pe timpul dela 27 Octombrie 1911 până la 7 April 1912, dreptul de pășunat de pe teritorul comunei, în mărime de 650 jug. cat.

Licitațiunea să va ținea la 1 Octombrie 1911, la -10 ore a. m., în cancelaria comunală, unde totodată să pot vedea și condițiunile de licitațiune.

Prețul strigării e 1600 cor.

Alkenyér, la 15 Sept. 1911.

(295) 1-1 Primăria comunală.

Publicațiune.

Din partea biroului Corporațiune grănițerești din Dobra să aduce la cunoștință, că pe calea licitațiunii publice cu datto de 1 Octombrie 1911, să vor exarenda pe durata de trei ani consecutivi, începînd dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decembrie 1914, următoarele obiecte:

1. Moara din sus, situată pe rîul Dobrei, cu două rînduri de petrii umblătoare, două chilii și cîlnă.

2. Moara din jos de pod, situată iar pe rîul Dobrei, cu două rînduri de petrii umblătoare și două chilii.

3. Una casă de locuit aflătoare în piață — cu două chilii și o cîlnă, — în a cărei curte sub acoperiș separat să afle încă o locuință cu o chilie și cîlnă.

Condițiunile de licitațiune să pot vedea în cancelaria Corporațiunii dela ziua publicării; ară la ziua de licitațiune.

Hunyaddobra, la 12 Sept. 1911.

Biroul Corporațiunii
grănițerești, Dobra.

(301) 1-2

Două paturi

și o canapea

sunt de vînzare la o familie în Orăștie. Paturile sunt de lemn cu mardrațe de fer. În stare bună. Adresa o aflați la foaie. (0) 2-3

Învățăcel de prăvălie.

În prăvălia de manufactură și ferărie a subscrisului, să primește imediat un băiat dela 14-15 ani, cari să priceapă bine și limba magiară, pe lingă condiții favorabile.

George Radu,
comerciant, în *Lonyaitelep*
(lingă Petroșeni, comitatul Hunedoarei).

(286) 1-3

2 Învățăcei!

În prăvălia cu mărfuri de ferărie a subscrisului să primească imediat 2 băieți cu 1-2 clase gimn. sau reale, bine dezvoltăți, ca învățăcei, pe lingă condiții favorabile.

Atrag atențiunea părinților resp. tutorilor, că aici în Săliște este o școală de industrii din cele bune, pe care o cercetează și băieții de prăvălie și unde să pot devolta mai departe.

Cu stimă

Ioan D. Bărsan

(262) 2-3

Szellstye. (Szeben m.).

VIN!

Am circa 40 butii de vin, numai original ardelenesc, și îl vînd, dela 60 litri în sus, cu 26 cruceri (52fileri) litrul.

HANS STEPHANI,

Hotel „Transsylvania“
Orăștie.

(63) 28-45

O calfă de măsur

afle aplicare numai dect în atelierul subscrisului.

Lucru destul și pentru iarnă!

Ilie Ioan Colhan

măestru măsur în Laz
(Láz u. p. Szászsebes).

(267) 2-3

Un învățăcel de prăvălie!

La subscrisul afle imediată aplicare

un învățăcel,

sub condițiuni favorabile.

Ioan Nicoară, comerciant

în Pianul-de-sus (Felsőpian)

(270) 3-3

u. p. Szászsebes.

O fată în casă

și o

Guvernantă

să caută pentru familia unui profesor universitar la București.

Guvernanta, avînd în grijă copiii, trebuie să cunoască limba germană. Adresa o dă administrația foii. (282) 2-2

CAUT LOC

ca magaziner, servitor de bancă sau alt ajutor la vre-o întreprindere ori fabrică. Sunt om sănătos, robust, în vîrstă de 52 ani, bine conservat.

Adresa o dă administrația foii. (284) 2-

Deschidere de Atelier fotografic nou, modern, în Orăștie.

Avem onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că fotograf-pictori Rona și Kinaszt, după experiență de Tir-mulți ani prin străinătate, am arangent în Orăștie, strada gului nr. 4, unde a fost atelierul Adler,

Atelier de fotografat

corăspunzător timpului de azi, după sistemul de capitală, modern și comod.

Atragem luarea aminte a publicului să privească produsele noastre pedante și neexcepționabile, căci acersă direcție nouă și aici încă neexistentă, va procura deplina mulțumire a On. public, — și în urma acestora rugăm a fi onorați cu cit mai multe comande și cu spriginul binevoitor.

Deschiderea atelierului în 21 Septembrie.

Recomandându-ne prețiosului sprigin al onoratului public — semnăm

cu toată tima:

Rona & Kinaszt,
fotografi și pictori.

(299) 1-1

Tot aci să primește un învățacel din casă bună.

Coroane UN MILION

cel mai mare câștig din lume!!!

Cel mai bun sistem de păstrare împreună cu celea mai extraordinare șanse de câștig pentru sărac și bogat, îl prezintă fără doar și poate obligațiunile de câștig dela

Banca Hipotecară Ungară și

Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie, căci ambele au celea mai multe trageri anual, totodată celea mai mari câștiguri din lume, și pe lângă toate acestea fiecare loz trebuie să se tragă și să se câștige necondiționat. Deci nici un risic, nici o pierdere!!!

9 Trageri anual!!! Câștigurile principale:
Cor. 1.000.000.—, 500.000.—, 400.000.—, 300.000.—, 2 de 200.000.—, 100.000.—, 2 de 75.000.—, și o mulțime de 50.000.—, 40.000.—, 30.000.—, 25.000.—, 10.000.—, etc.

Proximele trageri vor fi în

5 și 25 OCTOMVRIE a. c.

Pentru a înleznî fiecui cumpărarea acestor obligațiuni de câștig le vindem de prezent ambele în grupă, — adică din fiecare cite o bucată, — pe 32 rate lunare consecutive à 10 cor.

Deja după achitarea ratei prime participă cumpărătorul la proximele trageri, iar achitând ratele regulat, va participa la 9 trageri anual cu câștiguri de peste 3 1/2 milioane cor.

Vindem aceste oblig. de câștig și singurate și anume celea dela Banca Hipotecară Ungară pe 35 rate lunare à 6 cor., iar celea dela Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie pe 35 rate lunare à 5 cor.

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate de-odată, îi evităm a 4-a rată gratuit!!!

Grăbiți cu comanda, căci tragerile viitoare sunt la ușă!

Nu lăsați ocaziunea să treacă! Puneți mâna pe noroc!!!

Prospecte și explicații trimitem la dorință oricui, gratis și franco.

Cu deosebită stimă:

Ustredná banka uc. spol.

BUDAPEST V., Sas uteza 24 szám.

Să cautați agenți în provincie.

(291) 2-5

Ce-e-e? „Tata ne-a slobozit! Că-’s veritabile hilze de cigarette *Antinicotin* de-alui *JACOBI* în cutii de lemn!”

Ai grijă! Numai cu scrisoarea „JACOBI” e bună!

!!! Să cautați de urgență !!!

un tinăr Român la o casă din Germania, care să știe a vorbi și a scrie perfect limba Română și puțin ungurește sau nemțește. — Respectivul trebuie să fie liber de armată.

Ofertele cu indicarea (arătarea) platei dorită, să fie scrise în limba română și adresate la Spiro & Co., Hamburg, Raboisen 30 (Germania).

(294) 1-2

Pălărier român

să cautați pentru un oraș cu puternic ținut românesc. De e măestru harnic, ar putea înnota în bine, așa ar fi primit și așa i-ar merge.

Adresa orașului și celor cu cari s’ar pune în înțelegere — o dă Administrația foii.

(0) 3-5

Caut moară

pentru luat în arindă. Poate să fie moara minată cu motor de benzin ori gaz sugativ ori oleiu brut.

A fi înștiințat la adresa:

(297) 2-3 Mihaiu Oros

mechanic în Siniacob-de-cimp. (Mező-Szt.-Jakab, posta: Mezőnagycsán).

CALFĂ!

La societatea comercială „Consum” din Blaj află aplicare imediat o calfă din bransa băcăniei și ferăriei.

„CONSUM”

societate comercială pe acții în Blaj.

(271) 3-3

Căutam

loc de îmblătit!

Subscriși avind o mașină de îmblătit foarte bună, nouă, de 8 HP. minată cu motor! — și găind cu îmblătitul în comuna noastră, am putea merge din 20 Septembrie n. Incolo, în altă comună la îmblătit!

Cei ce ar avea lipsă, să ne dea de știre.

Mașina are și îmblătitoare de trifoi.

(290) 2-2 Vasile Căstăian și soții
cassar com., Romos (p. Orăștie).

Cele mai bune călcîie de gummi

sunt călcîiele:

Pictor de case și firme.

Subscrisul fac cunoscut că m’am așezat în Orăștie (casele ospătăriei Vlad, în drumul țării) ca

zugrăvitor de case, de biserici, de firme și vopsitor.

Primesc zugrăviri de case și de biserici după modelele cele mai nouă. Fac table de firme frumoase! Vopsesc uși, ferești, mobile, padimente, în colori de oleiu.

Rog a fi onorat cu comande. Prețuri moderate!

CAROL MIHAIL SCHMIDT,

(259) 5-5

pictor-zăgrăvitor în Orăștie (Szászváros).
Drumul țării, casele ospătăriei Vlad.

!! FRUMȘETA !!

(169) 10-10.

CREAM DE BENZOE MYGDALE servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea feței și a mânilor — dînd totodată și o finețe deosebită. Delătorează tot felul de necurățenii de pe față și mâni, precum pete, buoite, zgrăbunțe, pisteni (cutesser), precum netezește și z. frecurile. Fața și mâinile să curăță sigur deja la vre o câteva zile de folosință. Prețul numai 60 flori.

SĂPUNUL DE BENZOE MYGDALE. Săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine și din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea. Prețul 70 flori.

POUDRE VETURIEN. Acopere foarte bine înclt nici nu să observe că fața este pudrată. Prețul 1 coroană.

Toate acestea să pot primi dela farmacistul **CORNEL DEMETER,** ORĂȘTIE = Szászváros.